

O pokušení beznaděje

j+s 14. 3. 2021

Všechno jsi učinil moudře, Bože, a stále obnovuješ zemi. Raduješ se ze svého díla a já ti budu zpívat po celý svůj život, dokud budu. Hospodin je moje radost.

Jako jsi s námi byl dosud, Pane, tak s námi buď prosíme i dál. Vždyť víš, že někdy se nám jde dobře, jindy docházejí síly a někdy dočista zabloudíme. Dáváš nám k životu mapu, podle které se dá jít a žít.

Je to od nás docela troufalost, Bože, že očekáváme tvé požehnání a péči – vždyť naše věrnost tvému slovu zas až tak příkladná není.

Zrazujeme tě, když se dopouštíme něčeho zlého vůči někomu z lidí. Zrazujeme tě, když pohřbíváme naději, kterou jsi nám dal.

Vyznáváme, Pane, svou spoluvinu na tom, jaký je náš svět. A vyznáváme i svou víru, že tvé slovo je pro nás životní šancí. Buď s námi, prosíme, ve chvílích dobrých i těžkých. Vkládáme svá vyznání, prosby i díky do tvých rukou a společně prosíme: *Pane, smiluj se, amen.*

Lukáš 13,1-9: *Právě tehdy k němu přišli někteří se zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí. On jim na to řekl: „Myslíte, že tyto Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět?“ Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete. Nebo si myslíte, že těch osmnáct, na které spadla věž v Siloe a zabila je, byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma? Ne, pravím vám, ale nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete.“*

Potom jim pověděl toto podobenství: „Jeden člověk měl na své vinici fíkovník; přišel si pro jeho ovoce, ale nic na něm nenalezl. Řekl vinaři: ‚Hle, už po tři léta přicházím pro ovoce z tohoto fíkovníku a nic nenalézám. Vytni jej! Proč má kazit i tu zem?‘ On mu odpověděl: ‚Pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím. Snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit.‘“

1K 10,9-13: *A také nechtějme zkoušet Pána, jako to dělali někteří z nich a hynuli od hadího uštknutí, ani nereptejte, jako někteří z nich, a byli zahubeni Zhubcem. To, co se jim stalo, je výstražný obraz a bylo to*

napsáno k napomenutí nám, které zastihl přelom věků. A proto ten, kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl. Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli podrobeni zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát.

Už rok je tu s námi potvora zvaná Covid a my nevíme proč. Jsou lidé, kteří se ptají, jestli to není Boží trest (můžete si doplnit za co). To já samozřejmě nevím. Ale vím, že v Bibli se o Bohu nemluví jako o strážníkově, který stíhá zlé, nýbrž jako o Bohu milujícím, který zlo léčí na svůj vlastní účet (čímž myslím celý Ježíšův příběh s křížem na konci). Když se Ježíš setkával se zloději a s provinilci všeho druhu, nepřivolával na ně Boží pohromy, ale mluvil s nimi a zval je, aby svému životu porozuměli jinak a aby ho pak i žili jinak. A když se někdy stalo něco, co lidem vyrazilo dech – třeba když se někdo narodil nevidomý nebo když na někoho spadla věž – a oni pátrali, za co se to těm postiženým mohlo stát, přesměroval jejich úvahy jinam: ať si my sami dáваме pozor, co děláme, a hlavně ať nám v tom nechybí to, co se dělá Bohu k slávě.

Každý člověk nějak rozumí sobě a svému životu na téhle zemi. Když se pak přihodí něco, oč nestojím, můžu to vzít i jako podnět k přemýšlení, jestli tomu rozumím dobře. Otázka, proč Bůh dovolil třeba pandemii, je sice nasnadě, ale nemám, jak bych ji vyřešil, a krom toho odvádí pozornost od jiné, kterou bych neměl přehlédnout: co *mně* Bůh tím ohrožením říká? Co jsem se o sobě a o svém životě dozvěděl?

Stalo se kdysi v poušti na cestě do zaslíbené země, že poutníky decimovali jacísi ohniví hadi. Ty lidi přitom provázel Bůh, jenže oni se ho jali pokoušet a to nebyl dobrý nápad a Bůh dopustil, aby je Zhubce zahubil. Tak to napsal v jednom dopisu apoštol Pavel. To, co se tam stalo, nenazývá trestem, nýbrž událostí, která nás má varovat. Píše lidem zduřelého sebevědomí, silným ve víře, kteří pohrdají slabšími, a připomíná jim kolektivní maléry Božího lidu. Pořád dokola opakuje slovo *všichni* a zdůrazňuje, že se dobré i zlé týká skutečně všech. Z toho varování nevyklouzneme laciným ponaučením, že kdo zlobí, toho Bůh potrestá. Kdo si myslí, že (na rozdíl od druhých) nezlobí, ať si dáva hodně velký pozor, aby se neocitl u dna, píše Pavel.

Co se tedy ti poutníci o sobě po těch událostech dozvěděli? Pavel nemluví o žádném trestu, ale o zkoušce, jakých je ostatně v Bibli víc. Známý je třeba Jobův příběh – Joba Bůh za nic netrestal, ale vystavil zkoušce jeho víru. Ani Abraham neměl vrátit syna Bohu za trest, i tady to byla zkouška víry.

Máme tak chápat náš covidový rok? Možná. Ale co si vlastně pod „zkouškou víry“ dnes představit? Kupříkladu to, jestli ustojíme pokušení beznaděje. Dnes a denně na nás při špatných zprávách číhá svrbění, abychom poslali víru do muzea a Bohu dal sbohem. Důvod bych k tomu měl: spoléhali jsme, že je všemohoucí, a podívejte, co dopustil. Tohle se dá nazvat zkouškou, při které můžu nabýt dojmu, že mi Bůh k ničemu není. Jenomže se tím připravím o nejpevnější oporu a Zhubce má pak volnou ruku, jak by řekl Pavel. Potíž spočívá v tom, kolik naděje jsem na Boha naložil a jak v mých představách vypadala. Představuju si, jak asi funguje zmíněná Boží všemohoucnost: no nejspíš tak, co bych dělal, kdybych byl všemohoucí já. A ouha, Bůh to tak nedělá... Odtud pak to pochopitelné rozčarování a zklamání, jenže závada je tentokrát na mém přijímači.

Tak třeba tohle se o sobě dozvídáme: že si představujeme, co a jak Bůh má dělat a proč to tak má dělat. Když tomu život neodpovídá, chtělo by to ty představy a očekávání zrevidovat a poopravit. Lecjaké maléry vysvětlovali proroci jako Boží pokus, aby se lidi vrátili. Ono totiž pustit k vodě respekt k Bohu a že si ke štěstí pomůžu jinak, to je přesně to, co se Ježíšovi snažil ve známém vyprávění nakukat pokušitel, a Ježíš ho s tím vyhodil, protože to za dobrou cestu nepovažoval.

Bible o Bohu nemluví jako o strážníkovi, který stíhá zlé. Ani jako o vládci, kterému je jedno, co se s vámi děje. Mluví o Bohu jako o milujícím Otci, který vítá zpět i nezdárného syna (jiný syn, který se považuje za „zdárného“, k tomu má spoustu řečí, jimiž sám sebe odstrkuje z Otcova domu pryč, ale i pro něj má Otec pochopení). Jste-li nezdární, vraťte se ke zdroji odpuštění a lásky. Jste-li zdární, taky k tomu zdroji pojdte, a pozor na ukřivděnou samolibost, ta nekončí dobře.

Zlé věci, které se dějí, berte jako výstražné znamení, při kterém stojí za to se znovu podívat, jak to s tím odpuštěním a láskou je a že je ho u Boha pro nás dost. Všichni v tom lítáme – apoštol Pavel by to všichni

několikrát podtrhl a pak by dodal, že nám všem Bůh nabízí, jak to unést a zvládnout. Co a jak s námi bude, to nevím. Ale bránit se pokušení beznaděje a spolehnout se na Boží blízkost, to myslím dává smysl.

Pomoz nám, Bože, abychom dokázali žít z tvého slova a dovedli se spolehnout na tvou milost.

Prosíme, dej nám dost síly, abychom v lásce přijímali ty, kdo jsou kolem nás a kdo nás potřebují.

Prosíme za lidi, kteří se lekají vlastních nedostatků a pochybností. Kéž poznávají tvou lásku.

Prosíme i za ty, kdo jsou si příliš jisti sami sebou – kéž neupadnou do pýchy, v níž by ublížili sobě druhým.

Prosíme za náš sbor – aby nás všechny tvá láska proměňovala a aby před námi otevírala tvou budoucnost, která je tu i pro nás.

Prosíme za ty, kdo mají strach. Prosíme za ty, kdo prožívají zármutek.

Prosíme za nás všechny, abychom měli pochopení jedni pro druhé.

Společně těš prosíme:

Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé.

Bud' vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Neboť tvé je království i moc i sláva, navěky. Amen.

Ne nás, Hospodine, ale svoje jméno oslav pro své milosrdenství a pro svou věrnost!

Vy všichni, kdo tu jste, doufejte v Hospodina, je vám pomocí a štítem.

Jste jeho požehnaní, vždyť učinil nebe i zemi:

nebesa patří jemu, ale zemi dal lidem.

Zemi nám dal k životu a přitom na nás pamatuje a žehná nám, žehná malým i velkým.

Ať vás tedy Boží milost provází všude, kde budete, a vším, co vám bude dáno prožít. A Boží láska ať je vám budoucností, ke které můžeme společně jít. Amen.